

Bruxelles, den 9.6.2017
COM(2017) 312 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Foranstaltninger til strømlining af miljørapportering

{SWD(2017) 230 final}

1. INDLEDNING OG BAGGRUND

Vi vil alle gerne vide, om vi har sund luft og sundt drikkevand, og om vores strande og søer er rene. Den europæiske offentlighed har ret til at blive informeret om kvaliteten af det lokale naturmiljø og om, hvorvidt EU's foranstaltninger skaber forbedringer.

Kendskab hertil kræver styring af informationsstrømmene. Oplysning på europæisk plan starter normalt lokalt: **Miljøovervågning** af luftforureningen, naturens tilstand, vandkvaliteten osv. drejer sig om at se, hvad der sker med miljøet "i praksis". Nogle af disse oplysninger **indberettes** herefter til EU, ligesom offentligheden også orienteres. På europæisk plan anvendes de til **overvågning af lovgivningen** for at kontrollere, om denne faktisk opfylder målsætningerne.

Nogle miljørapporter er meget populære. Den årlige EU-rapport om badevandskvaliteten tiltrækker sig opmærksomhed over alt i Europa, hvilket ses af, at de onlineoplysninger, der stilles til rådighed af Det Europæiske Miljøagentur (EEA), blev tilgængelige over 73 000 gange i 2016. En række andre rapporter, der offentliggøres af Kommissionen, bemærkes stort set ikke af den brede offentlighed, men opfylder et vigtigt formål i henseende til overvågning af anvendelsen af EU-lovgivningen.

Rapporteringen om politikker og miljøet tilvejebringer vigtige fakta og oplysninger til brug for informeret beslutningstagning. Rapportering er således nøglen til den analyse-, dialog- og samarbejdsproces, der finder sted med henblik på revision af gennemførelsen af miljøreglerne¹.

Rapportering medfører dog omkostninger for medlemsstaterne og virksomhederne, så der skal findes en balance mellem kravet om bedre information og de omkostninger, der er forbundet med at tilvejebringe dem. Det er grunden til, at der med pakken om bedre regulering fra maj 2015² blev indledt en omfattende revision af rapporteringskravene, herunder på miljøområdet, i form af en kvalitetskontrol med fokus på rapportering og overvågning af lovgivningen³.

I denne rapport fremlægges den deraf følgende handlingsplan for at sikre, at EU's miljølovgivning har de tilsigtede praktiske virkninger. Formålet er bedre at oplyse den europæiske offentlighed om disse resultater og samtidig forenkle rapporteringsbyrden for de nationale myndigheder og virksomheder.

2. RESULTATER AF KVALITETSKONTROLLEN

Udfordringen med denne kvalitetskontrol var at skabe balance mellem to aspekter. På den ene side betød det, at man trådte et skridt tilbage for at få et større overblik og drage lære af de forskellige rapporteringsstrømme. På den anden side gik øvelsen ud på at betragte detaljerne i de forskellige rapporteringsstrømme og de operationelle

¹ COM(2017) 63 final.

² "Bedre regulering for bedre resultater — En EU-dagsorden" (COM(2015) 215).

³ Denne revision omfatter ikke rapportering om klimaforandringer. På det klima- og energipolitiske område har Kommissionen således allerede foreslået en forenkling af planlægnings-, rapporterings- og overvågningsforpligtelserne, se "forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om forvaltning af energionionen" (COM(2016) 759). Forbindelser mellem miljørapportering og rapportering på andre områder (energi, klima, landbrug, havpolitik osv.) behandles mere generelt under "sammenhæng" nedenfor.

udfordringer, som de udgør, og drage lære heraf. Selv om det var målet at være så ambitiøs som muligt, var håndterbarheden også af afgørende betydning. De vigtigste spørgsmål vedrørende anvendelsesområdet var følgende:

- "Rapporteringsforpligtelser" er de retlige bestemmelser om, at data, oplysninger og rapporter skal sendes til Kommissionen eller EEA. Denne rapportering skulle primært gøre det muligt for Kommissionen at overvåge anvendelsen af EU-lovgivningen i medlemsstaterne. Kvalitetskontrollen omfatter således, hvad der betegnes som "overvågning af lovgivningen", men ikke miljøovervågning "i praksis" i bred forstand.
- Ud over at se på rapporteringen på EU-plan fokuserede kvalitetskontrollen også på, hvordan disse oplysninger blev formidlet efterfølgende.
- Ikke alle rapporteringsforpligtelser, der gennemgås som led i kvalitetskontrollen, har direkte hjemmel i direktiver eller forordninger. Mange forpligtelser præciseres gennem delegerede retsakter eller gennemførelsesretsakter eller gennem retningslinjer eller uformelle aftaler.

Der blev stillet tyve evalueringsspørgsmål, der i alt væsentligt gik på, om de rigtige oplysninger blev stillet til rådighed på det rette tidspunkt, på den rigtige måde og med færrest mulige omkostninger. Interesserede grupper blev hørt online eller gennem regelmæssige workshoper. Miljøpolitikken omfatter 181 rapporteringsforpligtelser, der findes i 58 EU-retsakter på miljøområdet. De kræver numeriske oplysninger og geodataoplysninger, men de fleste er i tekstformat – som er de vanskeligste at rapportere om, strukturere og analysere. Hyppigheden varierer. Ca. halvdelen finder sted med to eller flere års mellemrum, og ca. halvdelen munder ud i en rapport fra Kommissionen til de andre EU-institutioner. Processerne varierer også, men synes at fungere bedst, når EEA behandler dataene. Konklusionerne af evalueringen kan sammenfattes som følger:

- **Virksomheden** er blevet forbedret betydeligt i årenes løb og anses generelt for at være tilfredsstillende. Der er dog plads til forbedringer for visse tværgående spørgsmål (såsom strømlining med henblik på en mere ensartet proces) og for specifikke retsakter.
- Rapporteringen er stort set **effektiv**, og den administrative byrde (der anslås til 22 mio. EUR pr. år) er moderat, berettiget og forholdsmæssig. Fordelene såsom forbedret og mere målrettet gennemførelse og bedre information af offentligheden opvejer langt omkostningerne. Visse effektivitetsforbedringer kunne opnås ved at strømline processen på en mere horisontal og strategisk måde. Visse tilpasninger af indholdet, tidsplanen, hyppigheden og processen kunne også føre til effektivitetsforbedringer, men nogle af disse ændringer ville kræve ændring af den relevante lovgivning.
- Der opnås i vidt omfang **sammenhæng** mellem rapporteringsforpligtelserne på EU-politikområder som landbrug, klima, energi, havpolitik osv. Det er dog værd at overveje, om sammenhængen mellem nogle af disse forskellige områder samt med de forpligtelser, der følger af internationale tilsagn, kunne forbedres.
- De fleste forpligtelser er **relevante**, men der er plads til forbedringer (f.eks. avancerede tekniske løsninger) og alternative tilgange (f.eks. høst af nationale data). Navnlig indholdet af miljørapporteringen kunne i højere grad fokusere på oplysninger, der er strategiske, kvantitative og baseret på bedre regulering (f.eks. ved at benytte

nøgleindikatorer). Dette ville reducere mængden af tekstinformation, som efterspørges på nuværende tidspunkt.

- Der opstår **EU-merværdi**, fordi den nuværende rapportering giver klare fordele i form af sammenlignelige og sammenhængende oplysninger, der ikke er til rådighed på nationalt plan. Alternative fremgangsmåder såsom aktiv formidling af relevante miljøoplysninger på nationalt plan kan dog på lang sigt mindske behovet for rapportering på EU-plan.

Tabel 1: Oversigt over resultater (for flere detaljer henvises til SWD(2017) 230). Procentandelen vedrører enten de 58 EU-retsakter eller de 181 rapporteringsforpligtelser, der er blevet analyseret, afhængigt af de disponible data.

Emne	Procent
Ændring af lovgivning, der allerede er foreslået af Kommissionen, og som strømliner rapporteringen (knyttet til lovgivning)	16 %
Der blev identificeret rapporteringsproblemer, som kan kræve lovgivningsmæssige ændringer (knyttet til lovgivning)	12 %
Rapportering, der omfatter eksempler på bedste praksis (knyttet til lovgivning)	19 %
Rapportering, der anses for at være meget nyttig (knyttet til rapporteringsforpligtelser)	39 %
Rapportering, der anses for at være mindre nyttig (knyttet til rapporteringsforpligtelser)	9 %
Rapportering, hvor anvendelsen af indikatorer kunne forbedres (knyttet til lovgivning, baseret på screeninganalyse)	86 %
Rapportering, der primært bygger på tekstinformation (knyttet til rapporteringsforpligtelser)	76 %
Rapportering, hvor den eksterne sammenhæng kunne forbedres (knyttet til lovgivning, baseret på feedback fra interessenter)	29 %
Rapportering med betydelige forsinkelser (knyttet til 78 rapporteringsforpligtelser, som er knyttet til Kommissionens rapporter)	27 %

Dokumentationen fører til den konklusion, at de fleste rapporteringsforpligtelser i det store og hele er formålstjenlige. Endvidere er der for nylig gjort store fremskridt på mange områder (se afsnit 3).

De problemer, der skal tackles, omfatter endvidere:

- sikring af, at alle rapporteringsforpligtelser omfatter de nøgleindikatorer, der er nødvendige for at vurdere overholdelsen og forstå resultaterne i forbindelse med opfyldelsen af målsætningerne
- mindskelse af forpligtelserne til at rapportere i tekstformat og fremme af god IT-praksis såsom fælles standarder for åbne kilder
- fremme af god praksis og aktiv formidling

- yderligere tilpasning af tidsplanen for og hyppigheden af rapporteringsforpligtelserne til de vigtigste behov inden for politikcyklussen
- harmonisering og centralisering af (visse) aspekter af processerne med henblik på at gøre dem mere virksomme og effektive og
- bedre udnyttelse af data fra EU-kilder (såsom Copernicus⁴) eller direkte fra offentligheden (f.eks. inden for rammerne af borgervidenskab⁵).

Alt i alt er modernisering og strømlining mulig gennem mere konsekvent anvendelse af bedste praksis som led i en mere ensartet tilgang. Dette ville styrke evidensgrundlaget for miljøpolitikken og forenkle processen og gøre den mere pålidelig.

3. FREMSKRIDT

Kommissionen har længe samarbejdet med medlemsstaterne om at strømline miljørapporteringen⁶. Som det seneste har Kommissionen allerede påbegyndt en række ændringer, der delvist var inspireret af denne kvalitetskontrol. Disse omfatter ændringer af Kommissionens forslag til affaldslovgivning⁷ eller ophævelse af direktivet om standardiseret rapportering⁸, der vil medføre reelle fordele i de kommende år. Der er således allerede blevet eller er ved at blive gennemført ændringer på alle de vigtigste miljøpolitiske områder såsom luft, vand og natur (se oversigten i tabel 1 i SWD(2017) 230). Disse ændringer viser, at det er muligt at reducere omkostningerne og samtidig forbedre kvaliteten af oplysningerne.

Evalueringer af miljølovgivningen som led i programmet for målrettet og effektiv regulering (REFIT) fokuserer systematisk på miljørapportering og overvågningsspørgsmål. Disse evalueringer er den vigtigste drivkraft bag forandring, hvor der er behov for det. Dette er f.eks. tilfældet med evalueringen af INSPIRE-direktivet⁹.

Der er ikke kun gjort fremskridt med hensyn til, hvad der rapporteres, men også med hensyn til, hvordan det rapporteres. Informationsteknologien og dens værktøjer har gjort rapporteringsprocessen meget nemmere og hurtigere og anvendes nu i større omfang. Endelig har Kommissionen også undersøgt forskellige idéer og tilgange såsom forbedring af aktiv formidling.

4. EN KØREPLAN FOR HANDLING

Selv om det ved kvalitetskontrollen blev konstateret, at miljørapporteringen i det store og hele var formålstjenlig, blev der også identificeret problemer, som skal tackles (se afsnit

⁴ www.copernicus.eu

⁵ Borgervidenskab er et voksende verdensomspændende fænomen, der beskriver borgernes bidrag til tilvejebringelse af videnskabelig information og viden (se "[Environmental Citizen Science](#)", 2013).

⁶ SWD(2016) 188.

⁷ COM(2016) 789 og COM(2016) 793.

⁸ COM(2015) 593-596.

⁹ Med INSPIRE-direktivet skabes der en EU-geodatainfrastruktur med henblik på miljøpolitikker og tilknyttede politikker med indflydelse på miljøet (COM(2016) 478 og SWD(2016) 273).

2). Disse vil blive imødegået ved at træffe foranstaltninger på fem områder. Det drejer sig om at:

1. få de rigtige oplysninger i den rette form og på det rette tidspunkt
2. strømline rapporteringsprocessen
3. fremme aktiv formidling af miljøoplysninger på europæisk og nationalt plan
4. udnytte andre datakilder og alternative tilgange som supplement til miljørapportering og
5. forbedre sammenhængen og samarbejdet.

Disse foranstaltninger afspejler behovet for en fælles tilgang til rapportering. Dette betyder, at man skal gå væk fra et system, hvor rapportering udvikler sig parallelt på flere forskellige miljøpolitiske områder, til en mere standardiseret tilgang, hvor bedste praksis indføres på tværs af politikområder.

Med henblik herpå vil Kommissionen styrke Det Europæiske Miljøagenturs (EEA) kapacitet til at bistå med at levere resultater i forbindelse med en sådan tilgang på grundlag af de erfaringer, værktøjer og processer, der allerede findes i agenturet. Kommissionen vil overføre budgettet fra LIFE-programmet (ca. 3,1 mio. EUR i en treårig pilotfase) og dermed sætte EEA i stand til at føre an i gennemførelsen af foranstaltningen til modernisering af e-rapportering (se foranstaltning 3 nedenfor) og bidrage til at opnå resultater med flere andre som anført nedenfor¹⁰. Dette vil supplere den løbende støtte til rapportering og aftalte fremtidige opgaver (f.eks. i forbindelse med energi- og klimapolitik) og forbedringer (f.eks. i forbindelse med Reportnet 2.0) som omhandlet i EEA's flerårige og årlige arbejdsprogram. Der vil så blive taget hensyn til resultatet af denne pilotfase ved opfølgningen af den af Kommissionen ledte EEA-EIONET-evaluering og overvejelserne omkring EEA-forordningen¹¹.

Resultatet burde være oplysninger af bedre kvalitet, der bliver nemmere at tilvejebringe, og som anvendes i større omfang. Dette vil være til fordel for alle, der er involveret i eller interesserer sig for miljørapportering. Myndighederne vil få gavn af det i form af mindskede administrative byrder. Byrden for virksomhederne vil blive mindsket, hvis medlemsstaternes myndigheder videreformidler effektivitetsforbedringerne, når virksomheder er involveret i rapportering og overvågning af lovgivningen. Beslutningstagerne vil få oplysninger af bedre kvalitet som grundlag for udvikling af politikker. Sidst, men ikke mindst, vil den europæiske offentlighed, virksomhederne og myndighederne få bedre adgang til bedre miljøoplysninger.

4.1. Få de rigtige oplysninger i den rette form og på det rette tidspunkt

Ved kvalitetskontrollen blev det konstateret, at den eksisterende miljørapporteringsproces i det store og hele giver resultater, men at der kunne gennemføres nogle konkrete forbedringer. Nogle af disse forbedringer såsom tilpasning af tidsplanen kan kun

¹⁰ Se foranstaltning 2, 5, 7, 8, 9 og 10.

¹¹ EEA-forordning (EF) nr. 401/2009.

gennemføres ved at ændre lovgivningen. Andre ændringer kræver ikke nogen lovgivningsmæssige ændringer, men kan være omfattende på grund af deres art.

Foranstaltning 1: Lovgivningsmæssige ændringer af rapporteringsforpligtelser i henhold til udvalgte retsakter

Tidsplan: Tidsplan for forskellige retsakter i overensstemmelse med behovet for at fremsætte forslag fra Kommissionen

Ud over de foranstaltninger, der allerede er skitseret i afsnit 3, vil denne foranstaltning fokusere på konklusionerne vedrørende behovet for at ændre enkelte retsakter¹². På grundlag af en mere detaljeret analyse af disse spørgsmål vil Kommissionen foreslå lovgivningsmæssige ændringer, der f.eks. kunne vedrøre:

- tilpasningen af tidsplanen for/hyppigheden af rapportering, når det er relevant, og
- fjernelsen af overflødige eller andre rapporteringsforpligtelser, der ikke længere er nyttige.

For at sikre en systematisk og sammenlignelig tilgang vil Kommissionen supplere den fremgangsmåde, der anbefales i retningslinjerne for bedre regulering, og så vidt muligt indføre standardbestemmelser for miljørapporteringsforpligtelser.

Foranstaltning 2: Mere indgående vurdering og ændring af rapporteringsforpligtelserne som led i et rullende program

Tidsplan: rullende arbejdsprogram

For at sikre en systematisk og sammenlignelig tilgang vil Kommissionen også gennemføre den tilgang til miljørapportering, der er skitseret i denne rapport, ved evalueringen af den eksisterende EU-miljølovgivning og udformningen af nye lovgivningsforslag (f.eks. ved at strømline rapporteringsprocessen eller forbedre bestemmelserne om oplysning af offentligheden).

Denne mere ensartede, videnskabelige tilgang vil blive indført gennem en forpligtelse til at foretage en mere detaljeret undersøgelse af rapporteringen ved alle kommende evalueringer og forslag¹³. Herved udnyttes de regelmæssige revisioner og evalueringer, der gør det muligt for Kommissionen i samarbejde med EEA og EU-medlemsstaterne¹⁴ hvert femte år at revidere de oplysninger, der ønskes opnået gennem rapportering. Samtidig er Kommissionen i stand til at overveje, hvor godt lovgivningen fungerer mere generelt. I denne forbindelse vil revisionen systematisk fokusere på følgende muligheder:

¹² Bilag 8 til evalueringen som led i kvalitetskontrollen (SWD(2017) 230) indeholder oplysninger om spørgsmål, der skal tackles for hver retsakt vedrørende brugen af tekstinformation, indikatorer, nytteværdi, forsinkelser, sammenhæng og format.

¹³ Idem.

¹⁴ Der findes ekspertgrupper vedrørende rapportering inden for de fleste af de identificerede lovgivningsområder og/eller EEA-EIONET-rammen, der vil blive anvendt til at gennemføre dette rullende arbejdsprogram.

- at gøre større brug af nøgleindikatorer og strukturerede oplysninger om de vigtigste gennemførelsesspørgsmål ved at henvise til DPSIR¹⁵-rammen og retningslinjerne om bedre regulering, der vedrører overvågning af lovgivningen
- så vidt muligt at tilpasse sådanne nøgleindikatorer til de mere generelle politiske behov under målene for bæredygtig udvikling (SDG), syvende miljøhandlingsprogram og revisionen af gennemførelsen af miljøreglerne for at sikre en koordineret tilgang
- at mindske behovet for at tilvejebringe tekstuel og kontekstuel information eller hyppigere anvende lukkede spørgsmål med forud fastsatte, korte svar, når det er hensigtsmæssigt
- at anvende offentligt tilgængelige oplysninger på nationalt plan i stedet for at anmode om oplysninger igen fra medlemsstaterne eller virksomhederne.

Det rullende program vil også fokusere på formålet med og behovet for rapportering og anvendelsen af de indberettede oplysninger. Endvidere vil de relevante rapporteringsforpligtelser blive revideret, sådan at de er i overensstemmelse med dataspecifikationerne i INSPIRE, eller, når det er mere effektivt, sådan at dataspecifikationerne tilpasses for at sikre overensstemmelse med rapporteringsforpligtelserne. Målet er at maksimere fordelene ved at gå over til datainteroperabilitet, uden at det medfører unødvendige oplysninger.

Der vil i denne revisionsproces blive taget hensyn til de "principper for udarbejdelse af mere intelligent miljørapportering", der er udviklet som led i "Make IT Work"-initiativet¹⁶.

4.2. Strømlining af rapporteringsprocessen

På grundlag af det, der allerede er investeret i rapporteringsprocessen, kan der gøres mere for at udnytte de løbende fremskridt inden for informationsteknologiværktøjer fuldt ud, herunder standardisering af praksis og procedurer.

Foranstaltning 3: Modernisering af e-rapportering, herunder gennem et mere avanceret Reportnet og ved at gøre bedre brug af den eksisterende infrastruktur

Tidsplan: Reportnet 2.0 vil blive lanceret i 2019 og vil gradvist udvide sin kapacitet og forbedre sine resultater, når det er blevet lanceret

For at fremme og modernisere e-rapportering med de seneste IT-løsninger påbegyndte EEA et projekt ved navn "Reportnet 2.0". Reportnet er EEA's infrastruktur til støtte for og forbedring af data og informationsstrømme og anvendes også af nogle af Kommissionens tjenestegrene til deres rapporteringsprocesser. Det blev udformet til en tidligere generation af EU's miljøpolitik og er nu under stort pres på grund af den store mængde af data, der indberettes.

¹⁵ D: drivkræfter, P: påvirkning, S: status, I: indvirkning, R: reaktion.

¹⁶ <http://www.ieep.eu/work-areas/environmental-governance/better-regulation/make-it-work/subjects/2015/08/monitoring-and-reporting>

Kommissionen vil støtte revisionen af denne rapporteringsstruktur, så den bliver det centrale og strømlinede EU-værktøj for miljørapportering (og eventuelt andre former for rapportering) over det nuværende ambitionsniveau for Reportnet 2.0 (der primært sigter mod at forbedre kapaciteten og sikkerheden). Reportnet skal også indfri de ambitionsniveauer, der er fastsat i EU's dagsorden for det digitale indre marked, navnlig dem, der er fastsat i handlingsplanen for e-forvaltning¹⁷ og den europæiske interoperabilitetsramme¹⁸. Kommissionen vil også undersøge muligheden for, at Reportnet kan benytte cloudtjenester, og se, om der er synergier med gennemførelsen af den foreslåede forordning om forvaltning af energiunionen¹⁹. Kommissionen vil overveje de erfaringer, der er gjort med initiativet vedrørende det fælles miljøinformationssystem (SEIS)²⁰, og bygge videre på resultaterne og erfaringerne med de sektorafgrænsede informationssystemer for vand og biodiversitet i Europa.

I den forbindelse vil Kommissionen fremme en konsekvent og realistisk anvendelse af INSPIRE-reglerne. REFIT-evalueringen²¹ under INSPIRE viste, at den nuværende gennemførelse af direktivet ikke ligger helt på linje med rapporteringsbehovene i henhold til EU's miljølovgivning. Kommissionen er allerede ved at tage skridt til at sikre, at gennemførelsen af INSPIRE "prioriterer geodatasæt på miljøområdet, særlig datasæt med tilknytning til overvågning og indberetning"²².

Foranstaltning 4: Udvikling af testværktøjer til datahøst på EU-plan

Tidsplan: Fremlæggelse af testresultater i 2018

Datahøst er en måde, hvorpå EU-institutionerne kan få adgang til data på nationalt eller lokalt plan uden at indberette dem fysisk. Dette muliggør i princippet bedre og mere fleksibel adgang til data på EU-plan samtidig med, at ulemperne for andre mindskes.

Det har hidtil ikke været muligt at udvikle en applikation på EU-plan med henblik på effektivt at høste og anvende offentligt tilgængelige data. Der findes allerede et vist erfaringsgrundlag, men der vil være behov for yderligere udvikling og test af sådanne værktøjer, før de kan tages i brug. Kommissionen vil sammen med EEA investere i udviklingen af sådanne værktøjer og teste nogle foreløbige idéer inden udgangen af 2018. Dette vil omfatte yderligere forbedring af EU's geoportal og dens tilknytning til Reportnet-projektet. Kommissionen vil også udvikle praktisk vejledning i, hvordan datahøst kan anvendes mere effektivt i miljøpolitikken fremadrettet for at tage fat på de spørgsmål, der blev identificeret ved kvalitetskontrollen (f.eks. vedrørende retssikkerhed).

¹⁷ COM(2016) 179 final.

¹⁸ COM(2017) 134 final.

¹⁹ [Se fodnote 3.](#)

²⁰ COM(2008) 46 og SWD(2013) 18.

²¹ COM(2016) 478 og SWD(2016) 273.

²² <http://inspire.ec.europa.eu/document-tags/mig-workprogramme>

4.3. Fremme af aktiv formidling af miljøoplysninger på europæisk og nationalt plan

Rapportering bør ikke kun være til brug for EU-institutionerne. Det bør f.eks. også gøre det muligt for offentligheden bedre at forstå den miljøtilstand, den lever i.

Foranstaltning 5: Udvikling af vejledning og fremme af bedste praksis for europæiske og nationale miljøinformationssystemer, herunder bedre adgang til data på en letforståelig måde

Tidsplan: Eksempler på vejledning og bedste praksis, som skal offentliggøres i 2018

Kommissionen vil fremme aktiv formidling gennem vejledning om udveksling af bedste praksis på europæisk og nationalt plan som led i den fuldstændige gennemførelse af INSPIRE-direktivet (se også foranstaltning 6). Denne vejledning vil blive udviklet i tæt samråd med medlemsstaterne og andre interesserede grupper. Den vil bygge på erfaringerne fra det sektorafgrænsede arbejde og de sektorafgrænsede pilotprojekter, navnlig dem, der er gennemført som led i de strukturerede gennemførelses- og informationsrammer (SIIF'er)²³. Man vil i den forbindelse også komme ind på de internationale processer i Århuskonventionen ved at tilskynde til en mere udbredt anvendelse af elektroniske værktøjer til aktiv formidling af oplysninger til offentligheden på en letanvendelig og lettilgængelig måde.

Det er af afgørende betydning at sikre, at medlemsstaternes administrative grænser ikke udgør en hindring for datastrømmen og dataforvaltningen. Der bør være en gnidningsløs strøm af oplysninger mellem de offentlige myndigheder og offentligheden. Det er ved gennemførelsen af denne foranstaltning vigtigt, at dette også er tilfældet i en grænseoverskridende sammenhæng, og uanset hvilken medlemsstat oplysningerne stammer fra.

Endelig bør der være fri adgang til alle miljødata, som bør være nemme at hente og genanvende, navnlig for forskere og videnskabsfolk.

Foranstaltning 6: Fremme af fuldstændig gennemførelse af INSPIRE-direktivet med prioritering af de datasæt, der er mest relevante for gennemførelsen af og rapporteringen om EU's miljølovgivning

Tidsplan: Medlemsstaterne bør offentliggøre en liste over prioriterede datasæt i tråd med INSPIRE senest i 2018 og gøre status over fremskridtene i 2019 på grundlag af rapporter fra medlemsstaterne

Kommissionen er som opfølgning på INSPIRE-evalueringen i færd med at identificere geodatasæt (henhørende under INSPIRE-direktivet), som er knyttet til miljørapporteringsforpligtelserne²⁴. I henhold til INSPIRE-direktivet skal medlemsstaterne tilvejebringe relevante metadata til deres datasæt og gøre dem tilgængelige (gennem visnings-, download- og søgetjenester) på nationalt plan. Kun få medlemsstater har reelt gjort dette. Når Kommissionen har opstillet en sådan liste i

²³ Se et eksempel på et sådant pilotprojekt på <http://uwvtd.oieau.fr/>

²⁴ COM(2016) 478 og SWD(2016) 273.

samarbejde med medlemsstaterne²⁵, vil den overvåge anvendelsen af INSPIRE-forpligtelserne ved hjælp den mekanisme, der er fastsat i dette direktiv.

4.4. Undersøgelse af muligheden for, at andre datakilder og tilgange kan supplere miljørapporteringen

Muligheden for at anvende andre datakilder såsom Copernicus eller borgervidenskab som et værktøj, der skal supplere eller i visse tilfælde erstatte rapportering, er lovende. Erfaringen viser dog, at dette muligvis ikke er nemt, og at der skal løses en række spørgsmål.

Foranstaltning 7: Bedre anvendelse af data, der tilvejebringes gennem Copernicus-programmet

Tidsplan: Indførelse af foranstaltninger på udvalgte områder i 2017

EU's jordovervågningsprogram, Copernicus, består af en konstellation af EU-ejede satellitter, der indsamler jordovervågningsdata i et hidtil uset omfang. Tematiske oplysninger, der er indsamlet gennem Copernicus, kan spille en vigtig rolle i forbindelse med processen for sikring af overholdelsen af miljøbestemmelserne, f.eks. ved at øge bevidstheden, give oplysninger om manglende overholdelse og styre kontrollen. Sådanne oplysninger kan dog også være vigtige for miljøovervågningen og -rapporteringen. Der findes allerede eksempler såsom anvendelsen af satellitbilleder til sporing af forandringer i græsdekken på en Natura 2000-lokalitet. For at fremme denne udvikling vil det gennem opfølgende foranstaltninger blive undersøgt, hvordan Copernicus-data kan anvendes til at supplere eller generelt forbedre kvaliteten af de oplysninger, der anvendes til rapporteringsprocedurer, og i bredere forstand til EU's beslutningstagning på miljøområdet. Disse foranstaltninger vil bygge på EEA's erfaringer og have til formål at udvikle brugerkrav inden for navnlig natur-, vand- og havpolitikken. Endvidere kunne der også undersøges mulige synergier med det globale system af jordobservationssystemer (GEOSS), som Copernicus, men også andre internationale og paneuropæiske jordobservationsnetværk, er en del af.

²⁵ [En foreløbig liste er nu tilgængelig online.](#)

Foranstaltning 8: Fremme af større brug af borgervidenskab som supplement til miljørapportering

Tidsplan: Trinvise foranstaltninger, der fører til udvikling af retningslinjer i 2019

En anden lovende kilde til supplerende oplysninger og data om miljøspørgsmål er borgervidenskab²⁶. Dette er en anden metode til indsamling af miljødata, som er omkostningseffektiv og nyttig med hensyn til at give tidlig varsling om miljøtendenser og specifikke problemer. Den øger samtidig bevidstheden og overlader initiativet til folk. Til trods for en stigende mængde data og aktiviteter, der bygger på borgervidenskab, anvendes borgervidenskab i praksis (endnu) ikke i større udstrækning til officiel miljøovervågning (navnlig da dataene for visse områder ikke kan sidestilles med mere sofistikeret overvågningsudstyr) og rapportering²⁷. Det kan dog give anledning til officiel rapportering og handling, f.eks. hvis borgerne rapporterer om problemer med et lokalt affaldsdeponeringsanlæg.

Kommissionen vil fortsætte med at fremme borgervidenskabsaktiviteter gennem EU's forsknings- og innovationsprogrammer. Dette omfatter udvikling af teknologier, der gør det muligt for borgerne at bidrage (f.eks. til overvågning af luftkvaliteten), fremme af koordineringen mellem eksisterende foranstaltninger på regionalt, europæisk og internationalt plan samt tilskyndelse til og formidling af bedste praksis.

4.5. Forbedring af sammenhæng og samarbejde

Foranstaltning 9: Forbedring af samarbejdet om deling og anvendelse af data, der er indsamlet på andre områder, til gavn for miljøet

Tidsplan: Identificering af samarbejdsforanstaltninger med henblik på gennemførelse af forbedringer i 2017

Der er forbindelser mellem miljørapportering og rapportering på andre af EU's politikområder, navnlig landbrug, klima, forbrugerpolitik, sundhed, energi, hav- og fiskeripolitik samt statistikker. Der vil blive overvejet en række områder, hvor samarbejdet om anvendelse af eksisterende data på EU-plan kan forbedres. Oplysninger, der indsendes til andre af Kommissionens tjenestegrene, kan anvendes bedre på en række områder som grundlag for miljøpolitiske beslutninger. Der er gode eksempler herpå, f.eks. landbrugs-, miljø- og klimaområdet. Det er også nødvendigt at træffe andre foranstaltninger, herunder en vurdering af, hvorvidt forordningen om affaldsstatistik er forenelig med rapporteringsforpligtelserne i henhold til EU's reviderede affaldslovgivning, når den er blevet vedtaget.

Kommissionens kvalitetskontrol af forpligtelserne i henhold til EU's energilovgivning²⁸ til at planlægge, rapportere og overvåge har også fokuseret på tilknyttede spørgsmål. Der er mulighed for at samle ressourcer og skabe forbindelser (f.eks. med hensyn til indikatorer eller elektronisk rapportering) i forbindelse med gennemførelsen af begge strømledningsaktiviteter.

²⁶ SWD(2016) 188.

²⁷ <http://eurobirdportal.org/>

²⁸ SWD(2016) 396 og 397.

Opfølgningen vil blive gennemført på en måde, der skaber positive synergier for de berørte politikområder.

Foranstaltning 10: Styrkelse af samarbejdet med de relevante internationale organisationer med henblik på at strømline rapporteringen og informationsstyringen mellem EU-niveauet og det internationale niveau

Tidsplan: Identificering af samarbejdsforanstaltninger med henblik på gennemførelse af forbedringer i 2017

Der er allerede indført en række initiativer og samarbejdsmekanismer mellem EU og de internationale organisationer med henblik på at strømline miljørapporteringen. På grundlag af dette samarbejde vil Kommissionen sammen med medlemsstaterne gøre en ekstra indsats for systematisk at sætte spørgsmålet på dagsordenen for de internationale miljøaftaler, såfremt det ikke allerede er tilfældet.

5. KONKLUSIONER OG FREMTIDSUDSIGTER

Kvalitetskontrollen af miljørapporteringen og overvågningen af lovgivningen har resulteret i et omfattende evidensgrundlag af styrker og svagheder ved den nuværende situation. Tilgangen til miljøpolitikken er generelt veludviklet og forholdsmæssig. Medlemsstaternes og EU-organernes nuværende investeringer medfører betydelige fordele. Det viser, at EU's miljølovgivning giver konkrete fordele, og at den europæiske offentlighed orienteres om disse. Til trods for denne generelt positive situation er der blevet gennemført mange strømliningsaktiviteter, eller de nærmer sig deres afslutning. Kvalitetskontrollen identificerede også en række specifikke og tværgående områder, hvor der kan gennemføres forbedringer eller udforskes nye veje, f.eks. i betragtning af de muligheder, som nye teknologier giver for at tilvejebringe hurtig og geografisk specifik dokumentation.

Disse supplerende foranstaltninger vil udvikle miljørapporteringen i retning af større gennemsigtighed, mere fokuseret rapportering og mere effektiv overvågning af lovgivningen. De vil strømline forpligtelserne yderligere og dermed mindske den administrative byrde, samtidig med at evidensgrundlaget styrkes. De vil være til gavn for myndighederne, virksomhederne og den europæiske offentlighed. Den administrative byrde vil blive mindsket, samtidig med at fordelene vil blive opretholdt eller forbedret, primært gennem effektivitetsforbedringer og øget gennemsigtighed (dvs. formidling af information til den brede offentlighed).

Kommissionen vil overvåge fremskridtene med gennemførelsen af disse foranstaltninger og gøre status over situationen i 2019.

Bilag: Oversigt over foreslåede foranstaltninger

Nr.	Foranstaltning	Tidsplan
1.	Lovgivningsmæssige ændringer af rapporteringsforpligtelser i henhold til udvalgte retsakter.	Tidsplan for forskellige retsakter i overensstemmelse med behovet for at fremsætte forslag fra Kommissionen.
2.	Mere indgående vurdering og ændring af rapporteringsforpligtelserne som led i et rullende program.	Det rullende arbejdsprogram.
3.	Modernisering af e-rapportering, herunder gennem et mere avanceret Reportnet og ved at gøre bedre brug af den eksisterende infrastruktur.	Reportnet 2.0 vil blive lanceret i 2019 og vil gradvist derefter udvide sin kapacitet og forbedre sine resultater.
4.	Udvikling af testværktøjer til datahøst på EU-plan.	Fremlæggelse af testresultater i 2018.
5.	Udvikling af vejledning og fremme af bedste praksis for europæiske og nationale miljøinformationssystemer, herunder bedre adgang til data på en letforståelig måde.	Eksempler på vejledning og bedste praksis, som skal offentliggøres i 2018.
6.	Fremme af fuldstændig gennemførelse af INSPIRE-direktivet med prioritering af de datasæt, der er mest relevante for gennemførelsen af og rapporteringen om EU's miljølovgivning.	Medlemsstaterne bør offentliggøre en liste over prioriterede datasæt i tråd med INSPIRE senest i 2018 og gøre status over fremskridtene i 2019 på grundlag af rapporter fra medlemsstaterne.
7.	Bedre anvendelse af data, der tilvejebringes gennem Copernicus-programmet.	Indførelse af foranstaltninger på udvalgte områder i 2017.
8.	Fremme af større brug af borgervidenskab som supplement til miljørapportering.	Trinvise foranstaltninger, der skal føre til udvikling af retningslinjer i 2019.
9.	Forbedring af samarbejdet om deling og anvendelse af data, der er indsamlet på andre områder, til gavn for miljøet.	Identificering af samarbejdsforanstaltninger med henblik på gennemførelse af forbedringer i 2017.
10.	Styrkelse af samarbejdet med de relevante internationale organisationer med henblik på at strømline rapporteringen og informationsstyringen mellem EU og de internationale organisationer.	Identificering af samarbejdsforanstaltninger med henblik på gennemførelse af forbedringer i 2017.